

»Krepitev socialnih in državljskih kompetenc strokovnih delavcev«

Le z drugimi smo

Dr. Maša Vidmar
Pedagoški inštitut

Spoštljiva komunikacija v šoli in vodenje sodelovalnih interakcij v razredu

Spoštljiva komunikacija in reševanje konfliktnih situacij

Ilustracije (akvareli): Kristijan Crnica

Naložbo sofinancirata Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport Republike Slovenije in Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada

KOMUNIKACIJA : Vaja 1

1. V skupinah po tri si razdelite tri vloge:
 - Učitelj 1
 - Učenec oziroma sodelavec učitelj
 - Opazovalec
2. Zaigrajte situacijo, da učenec zamudi k pouku oziroma sodelavec učitelj na sestanek aktiva (vsaka skupina 2x zaigra podobno situacijo).
3. Reflektirajte: kakšne razlike komunikaciji je zaznal opazovalec, kako se je počutila oseba kot učenec in potem drugič kot sodelavec učitelj, kako je reagiral učitelj itd.

Vaja 2: Šum v komunikaciji

- Učitelj: Miha, kje si bil včeraj prvo uro?
- Miha: Imel sem zobozdravnika.
- Učitelj: Aha, mama naj napiše opravičilo.

Vprašanja:

Zakaj je učitelj prosil za opravičilo?

Kako bi Miha to lahko razumel?

Kako bi učitelj lahko to še povedal (da bi se izognil šumu)?

Primer iz Peklaj in Pečjak, 2015

Vaja 3: Sporočila v komunikaciji

- Pameten si.
- Neroda si.
- Iz tebe nikoli ne bo nič.
- Všeč si mi ravno tak, kot si.
- Kako si vztrajna.
- Si zelo vesten otrok.
- Kako zahteven otrok si.
- Vesela sem, da si moja učenka.
- Rad te imam.
- Tako si zoprn.
- Zelo dobro si predstavil plakat.
- Ti si najboljši plesalec na svetu.
- Zelo lepo si pomagal sošolcu.

Identificiraj izjave, ki sporočajo:

1. Pohvalo osebe
2. Pohvalo vedenja
3. Kritiko osebe
4. Kritiko vedenja

Vaja 4: Ustrezna in neustrezna sporočila

1. Izjave na delovnem listu preberite in ocenite, ali so ustrezne ali ne (oseba/vedenje, realno/nerealno, kritika/pohvala)
2. Neustrezne izjave preoblikujte

Vaja 5: Preoblikuj kritiko

- Ko odgovarjate, ne kričite drug preko drugega.
- Maja in Jana, ne klepetajta med uro.
- Mojca, vedno zamujaš k prvi šolski uri.
- Spet se niste naučili za kontrolno nalogo.

Primeri iz Peklaj in Pečjak, 2015

Vaja 6: Izrazi pohvalo

- Učenka na avtobusu je šla sama na drugi konec avtobusa, preštela, koliko praznih sedežev je tam in tja povabila ostale.
- Mlajši učenci so prišli v učilnico in se ponudili, da odnesejo posodo od malice v kuhinjo.
- Učenka se je sama javila, da pobriše mize po kosilu.
- Učenci so se pripravljali na žur v razredu. Učenec se je odločil, da bo napisal vabilo na žur za mlajše in jim ga odnesel.

SODELOVALNE INTERAKCIJE: Vaja 7

- Navedite, katere strategije za izboljšanje sodelovanja v razredu uporabljate
- V manjših skupinah podelite te strategije in jih poskusite klasificirati (glede na to, na kaj/koga se osredotočajo)
- Glej tudi vajo 6

Vaja 8: Poznavanje čustev (poveži)

- Jeza
- Presenečenje
- Razočaranje
- Spoštovanje
- Sram
- Strah
- Veselje
- Žalost

Osebo ali njene vrednote ogroža nekaj močnejšega od nje in se zato ne more upreti, edina rešitev je beg.

Oseba presodi, da je naredila nekaj, kar odstopa od tega, kar bi želela, da drugi mislijo o njej.

Oseba presodi, da je za vedno izgubila nekaj zelo pomembnega.

Oseba oceni, da je zadovoljila neko svojo pomembno željo,

Nekdo nepravilno ogroža neko vrednoto osebe, ji preprečuje doseči cilj.

Čustvo do osebe, za katero meni, da ima neke visoke kvalitete.

Oseba nenadoma ugotovi, da ima določen objekt/situacija drugo kvaliteto, kot je pričakovala.

Kadar se drugi ne vede skladno s pričakovanji (željami) osebe.

Vaja 9: Vodenje sodelovalnih interakcij : igra zbiranja

- Kaj konkretno bi lahko bil cilj v vašem razredu?
- Kakšna vedenja bi pohvalili?
- Kaj bi učenci zbirali?
- Kako pogosto bi delali pregled?
- V kakšno smer bi vodili izbiro skupne končne nagrade?

Vaja 10: Razprava v skupinah

- Kdaj otroke/učence/dijake učimo komunikacije, socialnih spretnosti, sodelovalnih interakcij?
- Kako jih učimo?
- Ali od vsakega otroka/učenca/dijaka in strokovnega delavca pričakujemo enako raven teh spretnosti, kompetenc?
- Ali isti otrok/učenec/dijak in strokovni delavec vedno izkazuje enako raven teh spretnosti, kompetenc?